

ΘΕΜΑ: Εορτασμός της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας στα Σχολεία του Απόδημου Ελληνισμού (9η Φεβρουαρίου 2019). Ενδεικτικές προτάσεις προς τις σχολικές μονάδες της Ελληνόγλωσσας Εκπαίδευσης στο εξωτερικό και τους εκπαιδευτικούς για την ανάπτυξη μαθησιακών πρωτοβουλιών και την κατάρτιση προγραμμάτων οργάνωσης εκδηλώσεων

Σύμφωνα με την υπ. αριθ. 17889 κοινή απόφαση των υπουργών Εξωτερικών, Εσωτερικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΦΕΚ Β', 1384, 24-04-2017) καθιερώθηκε ως Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας η 9η Φεβρουαρίου, ημέρα μνήμης του εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού.

Με τον εν λόγω εορτασμό, ο οποίος πραγματοποιείται εφέτος για δεύτερη φορά, επιδιώκεται η ανάδειξη της διαρκούς συμβολής της Ελληνικής Γλώσσας στην ανάπτυξη του ευρωπαϊκού και παγκόσμιου πολιτισμού. Η αξία της ελληνικής γλώσσας είναι ανεκτίμητη. Πρόκειται για μια γλώσσα που μιλιέται αδιάλειπτα εδώ και 40 αιώνες! Είναι η γλώσσα στην οποία μας άφησαν το έργο τους σπουδαίοι φιλόσοφοι, ποιητές και συγγραφείς. Όμηρος, Πλάτων, Θουκυδίδης, Αισχύλος, Αριστοφάνης, Ιπποκράτης, Ευαγγελιστές, Πατέρες της Εκκλησίας και τόσο άλλοι. Η ελληνική γλώσσα διαμόρφωσε την ιστορία του ανθρώπινου πολιτισμού. Είναι η πλούσια γλώσσα της λογοτεχνίας και η ακριβής γλώσσα της επιστήμης, που εμπλουτίζει τις περισσότερες γλώσσες του πλανήτη και την καθημερινότητα της διεθνούς επικοινωνίας. Σκοπός του εορτασμού είναι η ευαισθητοποίηση όλων μας για την προώθηση της ελληνικής γλώσσας. Η προβολή και ενίσχυση της Ελληνικής Γλώσσας, τόσο στα ελληνικά σχολεία όσο και στην ευρύτερη κοινότητα, αποτελεί σήμερα περισσότερο από ποτέ στόχο ύψιστης προτεραιότητας.

Υπ' το πρίσμα αυτό, το Γραφείο Συντονιστή Εκπαίδευσης της Πρεσβείας της Ελλάδας στο Λονδίνο πέρα από τα καθιερωμένα τυπικά προγράμματα εκμάθησης της γλώσσας μας, καλεί τους Εκπαιδευτικούς Φορείς της Ελληνόγλωσσας Εκπαίδευσης στο εξωτερικό στις χώρες ευθύνης του, όπως αμιγή ελληνικά σχολεία, ελληνικά παροικιακά σχολεία, Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού (ΤΕΓ), σχολικές επιτροπές, συλλόγους γονέων, τα νεοσύστατα ανεξάρτητα σχολεία εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας από Έλληνες νεομετανάστες, καθώς και τους αποσπασμένους εκπαιδευτικούς, τόσο στις σχολικές μονάδες όσο και στα πανεπιστημιακά ιδρύματα με έδρες ελληνικών σπουδών, να οργανώσουν πρόσφορες εκπαιδευτικές δράσεις, ώστε να κρατήσουμε ζωντανή την ελληνική γλώσσα και να συμβάλουμε στην ευρύτερη δυνατή διάδοσή της. Καλούμαστε όλοι να συμβάλουμε ο καθένας με τον τρόπο του, για να στηρίξουμε την προσπάθεια για την ενίσχυση της Ελληνοφωνίας.

Ενδεικτικά οι ακόλουθες ενδεικτικές προτάσεις μπορούν να αξιοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς και τους Φορείς της Ελληνόγλωσσας Εκπαίδευσης στο εξωτερικό για την προετοιμασία του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας (9ης Φεβρουαρίου).

- **Οργάνωση δημόσιων εκδηλώσεων και ανοιχτών συζητήσεων στις αμιγείς εκπαιδευτικές μονάδες, τα Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού (ΤΕΓ) και τα παροικιακά ελληνικά σχολεία** με σκοπό την ευαισθητοποίηση των μαθητών και μαθητριών, των γονέων τους και της ευρύτερης Ελληνικής Παροικίας για τη βαρύνουσα σημασία της Ελληνόγλωσσας Παιδείας και του Ελληνικού Πολιτισμού σε συνδυασμό με το έργο του Διονυσίου Σολωμού (π.χ. ομιλίες για την ανάδειξη της διαχρονικής εξέλιξης της Ελληνικής γλώσσας και την προβολή και διάδοση του Ελληνικού Πολιτισμού στην πανανθρώπινη διάστασή της, την αλληλεπίδραση της Ελληνικής γλώσσας με τις ανθρωπιστικές επιστήμες και τις Καλές Τέχνες, την προώθηση γνώσης για την ελληνική επιστημονική, πολιτιστική και φυσική κληρονομιά, παρουσιάσεις για την Ιστορία και τη Γεωγραφία της χώρας μας, τη Μυθολογία, την Αρχαιολογία, την Επιστήμη και τη Φιλοσοφία, την Ελληνική Ποίηση και Πεζογραφία, την ανάδειξη της ποίησης του Διονυσίου Σολωμού, κ.λπ.).
- **Σχεδιασμός και υλοποίηση μαθησιακών δραστηριοτήτων στις σχολικές τάξεις που συνδέονται στενά με το Πρόγραμμα Σπουδών και τα σχολικά βιβλία.** Ενδεικτικά μπορούν να αξιοποιηθούν πολυτροπικά κείμενα από τις διάφορες μορφές της Ελληνικής Γλώσσας (γραπτά αποσπάσματα από αρχαία, ελληνιστικά, εκκλησιαστικά, βυζαντινά και επίκαιρα κείμενα), θεατρικά δρώμενα, ελληνικά τραγούδια, ποιήματα και πεζά λογοτεχνικά έργα νεότερων συγγραφέων και ποιητών όπως ο Παλαμάς, ο Καζαντζάκης, ο Καβάφης, ο Σεφέρης, ο Ελύτης, κ.λπ. Οι ποικίλες παιδαγωγικές ενέργειες αποβλέπουν κατά βάση στην ενεργητική εμπλοκή των μαθητών σε δράσεις παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου (αγώνες επιχειρηματολογίας, προφορικές παρουσιάσεις, ελεύθερη γραπτή έκφραση, παιχνίδια λεξιλογίου, βιωματικά εργαστήρια, παιχνίδια ρόλων, λέσχες λογοτεχνικής ανάγνωσης, διαγωνισμοί φιλιαναγνωσίας, κ.λπ.).

- **Δημιουργία ελκυστικών ευκαιριών επικοινωνίας και αξιοποίηση δικτύων πολιτισμικών ανταλλαγών μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας** από ομάδες μαθητών της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης στο εξωτερικό (π.χ. συνομιλία με έναν συγγραφέα παιδικής λογοτεχνίας από την Ελλάδα μέσω skype, ενημέρωση από έναν γλωσσολόγο ή επιστήμονα άλλης ειδικευσης, χρήση του YouTube στο μάθημα, ανταλλαγή εμπειριών και ανάδειξη των πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων της Ελληνικής Διασποράς, κατάλληλη ενσωμάτωση εκπαιδευτικού υλικού και πολυμεσικών πόρων του ΚΕΓ, κ.λπ.). Επιπλέον, μπορούμε να κεντρίσουμε την περιέργεια των μαθητών προσκαλώντας τους να περιγράψουν το σχολείο τους σε μια μακρινή τάξη στην άλλη άκρη του πλανήτη αξιοποιώντας το διαδίκτυο, για να μοιραστούν σκέψεις και συναισθήματα από την εμπειρία τους ή ακόμα να εκφράσουν αυθεντικές μαρτυρίες και ελληνογενή έθιμα και μύθους από τη ζωντανή μας παράδοση, ίσως με παιχνίδι και δραματοποίηση. Τέλος, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητα των μαθητών μπορεί να γίνεται προσεκτική αξιοποίηση εφαρμογών της κινητής τηλεφωνίας και του διαδικτύου (π. χ. Instagram, Snapchat, FaceTime, WhatsApp).
- **Ανάθεση ερευνητικών εργασιών (projects), ατομικών ή ομαδικών στους μαθητές και τις μαθήτριες**, για την ανάπτυξη μελετημένων μαθησιακών δραστηριοτήτων στον τομέα της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ελληνικής καταγωγής μαθητών του εξωτερικού και των ατόμων μη ελληνικής καταγωγής που επιθυμούν να γνωρίσουν την ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό (διαθεματικές δράσεις, διαπολιτισμικές προσεγγίσεις, συγκριτική διερεύνηση των εθίμων της χώρας καταγωγής και της χώρας υποδοχής, εκπόνηση δημιουργικών εργασιών με κύριο άξονα τη μακρόχρονη αλληλεπίδραση του Ελληνισμού στην Ελλάδα και την Κύπρο, διασχολικές συμπράξεις, ανάγνωση και παρουσίαση λογοτεχνικών βιβλίων, δημιουργική γραφή, εκθέσεις βιβλίων παιδικής λογοτεχνίας, επίσκεψη ειδικών στην τάξη, παππούδων/γιαγιάδων, κ.λπ.).

Κατά τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας από τις προηγούμενες ενδεικτικές προτάσεις οι εκπαιδευτικοί των ελληνικών σχολείων μπορούν να επιλέξουν, να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν εκείνες που ταιριάζουν καλύτερα στις ιδιαίτερες συνθήκες της τάξης και του σχολείου τους. Όλοι μας μπορούμε επίσης να σκεφτούμε και να θέσουμε σε εφαρμογή κι άλλες καινοτόμες ιδέες που εστιάζουν στην παγκοσμιότητα της ελληνικής γλώσσας. Την ημέρα αυτή καλούμαστε όλοι να αναπτύξουμε πρωτοβουλίες και δραστηριότητες που ενισχύουν την παρουσία της ελληνικής γλώσσας και προάγουν την ευρύτερη προσπάθεια διάδοσης των ανθρωπιστικών αξιών του ελληνικού πολιτισμού σε οικουμενικό επίπεδο. Η σύγχρονη πρόκληση είναι να φέρουμε στο διεθνές προσκήνιο τη γλώσσα μας. Να προωθήσουμε το άνοιγμα της ελληνικής γλώσσας πέρα από τις χώρες διαμονής ελληνοφώνων, επειδή ο ελληνικός πολιτισμός μέσω της γλώσσας μπορεί να συμβάλει σε ένα παγκόσμιο πνεύμα αλληλοκατανόησης, παραγωγικής συνεργασίας και οικουμενικής ειρήνης.

Εν κατακλείδι, αξίζει τον κόπο να ενθαρρύνουμε όλοι μας την προκείμενη προσπάθεια για να εκτιμήσουμε την πνευματική δύναμη και την ομορφιά της γλώσσας μας, μεταδίδοντας ευρύτερα τη σημασία της Ελληνικής γλώσσας και βοηθώντας απτά στην προβολή και τη διάδοσή της. Υποστηρίζοντας την παρουσία της ελληνικής γλώσσας επεκτείνουμε την επιρροή της ελληνικής σκέψης, ενισχύουμε την ίδια την πατρίδα μας.

Ο Συντονιστής Εκπαίδευσης

Δρ. Γεώργιος Κόσσυβας